

TIL
ELEVEN

DANMARK I DEN KOLDE KRIG

ARBEJDSOPGAVER UDARBEJDET AF:

Charlotte Sørensen – lærer v. Morten Børup Skolen, Skanderborg

INTRODUKTION

Du skal arbejde med emnet **"Danmark i den kolde krig"** 1945-1991.

I skemaets venstre kolonne er der lavet 4 læringsmål. Det er det, du skal arbejde hen mod at kunne, når forløbet er slut. Men hvordan ved man, om man er på rette vej? Det ved du, hvis du kan nogle, eller alle, de opstillede tegn på læring i højre kolonne.

LÆRINGSMÅL	TEGN PÅ LÆRING
Du kan forklare årsager til, at den kolde krig fandt sted.	<ul style="list-style-type: none"> Du kan pege på årsager til, at den kolde krig fandt sted. Du kan bruge din viden om årsager til Den kolde krig, til at fortælle om den kolde krig. Du kan forklare, hvilke årsager der lå til grund for den kolde krig og fortælle om dens betydning for den efterfølgende tid.
Du kan forklare, hvordan begivenheder langt væk fra Danmark kan påvirke lokaleområdet.	<ul style="list-style-type: none"> Du kan opremse mindst 3 betydningsfulde begivenheder lang væk fra Danmark under den kolde krig. Du kan fortælle, hvordan der var i Danmark under den kolde krig. Du kan forklare hvordan de betydningsfulde begivenheder har påvirket Danmark og dit eget lokalområde. Du kan komme med eksempler på lignende begivenheder fra din egen samtid.
Du kan formulere et svar på en historisk problemstilling : "Hvordan skaber myndigheder ro og tillid i en krisesituation", der er dokumenteret ud fra analyse af kilder.	<ul style="list-style-type: none"> Du kan henvise til kilder, der kan give svar på problemstillingen. Du kan lave en metodisk analyse af kilderne og formulere et svar på problemstillingen. Du kan vurdere og forklare troværdighed og sikkerhed af de svar på problemstillingen, som er udledt af kilderne.
Du kan arbejde kontrafaktisk med historiske begivenheder under den kolde krig.	<ul style="list-style-type: none"> Du kan komme med eksempler på mulige forskellige udfald af begivenheder under den kolde krig. Du kan forklare, hvilke konsekvenser de mulige udfald af begivenhederne ville have haft for samtiden. Du kan argumentere for, hvordan kontrafaktiske begivenheder kunne have påvirket din samtid.

INTRODUKTION

Måske ved du allerede noget om den kolde krig? Sammen med din makker, skal I på jeres gåtur diskutere og tale om de fem spørgsmål. Når I er retur i klassen, skal I hver især skrive jeres tanker ned.

1. Hvornår og hvorfor tror I, at den kolde krig startede?
2. Hvad tror I, der skete under den kolde krig?
3. Var Danmark en del af den kolde krig?
4. Hvordan tror I, det var at leve i Danmark under den kolde krig?
5. Hvad vil I gerne vide mere om (om den kolde krig)?

OVERBLIK OG KRONOLOGI

Du skal nu skabe overblik over, hvad begrebet "den kolde krig" dækker over. Læs først de 5 linjer på denne side om den kolde krig. Udfyld derefter ordkendskabskortet. Du må gerne søge efter supplerende viden.

Den kolde krig

Den Kolde Krig var den storpolitiske konflikt, der definerede perioden mellem Anden Verdenskrigs afslutning i 1945 frem til Berlinmurens fald i 1989. Konflikten stod mellem de to supermagter, USA og Sovjetunionen, sammen med deres allierede. Det blev kaldt en kold krig, fordi supermagterne aldrig kom i direkte krig med hinanden. Den Kolde Krig blev aldrig en varm krig, den udviklede sig aldrig til den altødelæggende atomkrig, som mange frygtede.

kilde: <http://www.faktalink.dk/titelliste/den-kolde-krig/>

Besvar nu ordkendskabskortet.

HISTORIE-ORDKENDSKABSKORT

Definition...

Det er ikke...

**Den
kolde krig**

Tidsafgrænsning...

Start:

Slut:

Hvad kendetegner...

OVERBLIK OG KRONOLOGI - FORDYBELSE

Du har nu fået et overblik over den kolde krigs vigtigste begivenheder. Nu skal du være ekspert på én af begivenhederne: Du skal vælge ét punkt på din tidslinje, som du vil fordybe dig i, fremstille et produkt om og præsentere for klassen.

Fordybelsesemne: _____

Fordybelsesspørgsmål - hvad vil du gerne blive klogere på:

Stil mindst 3 spørgsmål til hvert punkt, som du vil finde svar på. Svarene skal, på en eller anden måde, indgå i dit produkt.

Hvad

Hvem

Hvornår

Hvorfor

Hvilket produkt vil du lave: _____

FRA GLOBAL TIL LOKAL - DANMARK I DEN KOLDE KRIG

Dokumentaren Danmark i 50'erne - den kolde krig giver et billede af, hvad der skete i Danmark i starten af den kolde krig, og hvordan livet var for den almindelige dansker. Du møder også en række markante personer, der skabte debat dengang.

Før du ser:

I dokumentaren nævnes begreberne Stalinisme og McCharthyisme. Her følger en kort forklaring:

Stalinisme: Styreform i Sovjetunionen under Josef Stalin (1923-53). Styreformen var præget af socialisme og kommunisme.

McCharthyisme: Bevægelse imod kommunister og sympatisører af kommunismen startet af Joseph McCharthy i USA. Særligt udbredt i årene 1950-1953.

Mens du ser:

Følg med i dokumentaren og sæt ring om de rigtige svar (elevark 6). Hvor mange korrekte svar kan du få?

Tip 12 rigtige: Danmark i 50'erne - den kolde krig

Sæt X ved det rigtige svar

SPØRGSMÅL	SVAR 1	SVAR 2	SVAR 3
Hvad sker der i 1953?	Der kommer flere vare-rationeringer	Den sidste varerationering fra 2. verdenskrig stopper	Folk stopper med at købe varer
Hvilke følelser beskriver stemningen blandt den danske befolkning?	Angst og krigsfrygt	Optimisme og håb	Ligegyldighed og vrede
Hvad sker der i 1949?	Danmark bliver medlem af Warszawa-pagten	Danmark bliver medlem af Atlantpagten/Nato	Danmark vil ikke være medlem af noget
Hvordan hjælper Danmark i Koreakrigen?	Vi sender soldater og våben	Vi sender penge	Vi sender medicin og hospitalsskibet Jutlandia
Hvilke konsekvenser fik Koreakrigen for Danmark?	Den danske økonomi bliver svækket, og prisen på udenlandske råvarer stiger	Den danske økonomi styrkes, og prisen på udenlandske råvarer falder	Danmark er slet ikke påvirket af krigen i Korea
Hvorfor indføres værne-skatten?	For at beskytte hjemme-værnet	For at samle penge ind til krigen i Korea	For at dække de øgede militærudgifter
Hvad er 5. kolonneloven?	En lov der tillader, at potentielt farefulde personer kan bevogtes og registreres.	En lov der tillader at potentielt farefulde personer kan smides ud af landet	En lov der forbyder kommunisme
Mange danskeres forhold kan beskrives sådan:	God løn, mange børn og meget fritid	Arbejdsløshed, boligløshed og slum	Mange jobs, nye boliger og luksus
Hvor meget tjener en håndværker i timen i 1950?	32,70 kr	73,20 kr	3,27 kr
Hvad er Heretica?	Et tidsskrift	En roman	Et TV-program
Hvem mener man, at tidsskriftet Dialog støttede politisk?	Kommunisme	Kapitalisme	Det var upolitisk
Hvad drejer Poul Henningsens film fra 1953 sig om?	At danskerne hele tiden diskuterer og tager stilling til det vigtige i verden	At danskerne ikke har en mening og holdning om alt det vigtige i verden	At det er vigtigt at huske at slappe af og læse blade

OPSAMLING

Du skal svare skriftligt på nedenstående refleksionsspørgsmål. Du skal bruge dine svar, når I skal lave fælles opsamling.

- **Hvordan var levestandarden?**
- **Hvordan var økonomien?**
- **Var landet delt eller samlet politisk?**
- **Hvordan var landet påvirket af den kolde krig (direkte og indirekte)**

FRA GLOBAL TIL LOKAL - DANMARK I DEN KOLDE KRIG

Du skal nu lære at læse og analysere en historisk kilde. Gå sammen med en makker. Det er vigtigt, at I gør jer umage med at svare godt på spørgsmålene, og begrunde, hvorfor I svarer sådan. I skal bruge jeres svar senere.

Læs i pjecen "Hvis krigen kommer" side 1, 6-9 og 23-28 og svar skriftligt på disse spørgsmål:

Præsentation og kildekritik:

Hvilken type kilde er der tale om?

Hvem er afsenderen?

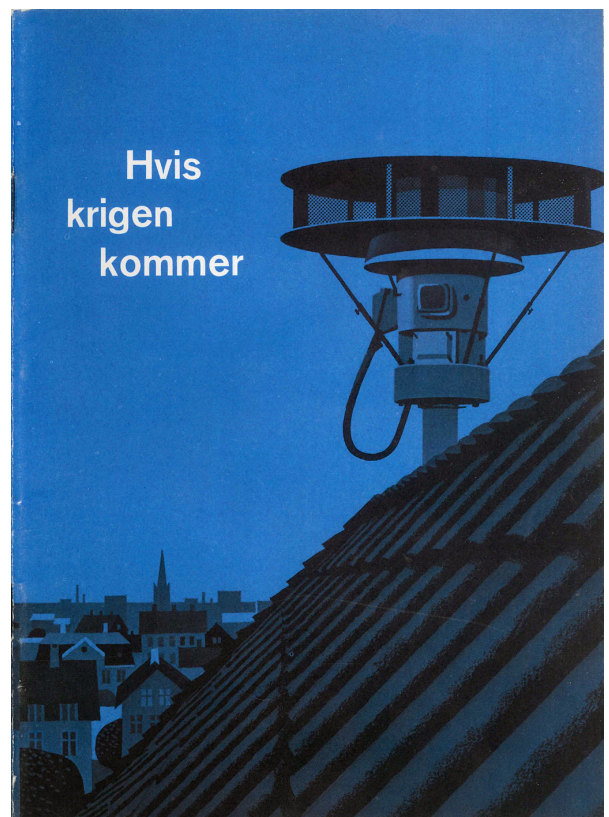
Hvornår er den lavet?

Hvorfor er den lavet?

Kildespørgsmål:

Læs i pjecen side 1, 6-9 og 23-28 og svar på spørgsmålene. Nogle af svarene kan I finde i pjecen, men nogle svar skal I selv tænke jer til.

1. Hvad er budskabet i statsminister Viggo Kampmanns indledning side 1?
2. Hvilke våben advarer man mod, og hvordan er de skadelige?
3. Hvad skal man ifølge pjecen gøre, hvis angrebet kommer?
4. Hvordan kunne danskerne mon blive advaret mod et evt. angreb i 1962?
5. Hvis du kunne rådgive statsministeriet i 1962, om de skulle udsende pjecen eller ej, hvilket råd ville du så give dem? Begrund dit svar.
6. Synes du, at pjecens råd til at beskytte sig mod et atomangreb er realistiske?

FRA GLOBAL TIL LOKAL - DANMARK I DEN KOLDE KRIG

Besøg dit lokale historiske arkiv

Hvad mon man skrev i de lokale aviser om det, der skete i verden under den kolde krig? Det er dét, du sammen med din gruppe skal undersøge. Din lærer giver jeres gruppe en begivenhed og en dato, som I skal arbejde med på arkivet.

Hvad er et historisk arkiv?

Arkiverne er stedet, man besøger, hvis man er interesseret i lokalområdets historie og dets udvikling. Arkiverne indsamler, opbevarer og formidler viden om personer, steder, foreninger, virksomheder m.m., og samlingerne står til rådighed for alle. Arkiverne er dokumentationscentre og studiensamlinger, som både kan stille originalt materiale til rådighed og formidle de mange historier, der findes i materialet. Her kan den lokale historie studeres og diskuteres, og man kan blive klogere på den tid, man selv lever i.

Opgave til gruppen:

Vores begivenhed og dato: _____

I arkivet skal I finde frem til datoen. Måske skal I bladre lidt frem. Måske står der slet ikke noget om begivenheden.

1. Svar på disse spørgsmål i jeres hæfte:

- Hvad fandt I om jeres begivenhed? Skriv datoer. Skriv overskrifterne ned.
- Hvordan beskrives begivenheden? Står der meget/lidt? Er der billeder? Kan I se, hvem artiklen "holdte med" (USA eller Sovjet). Hvordan ses det?
- Udvælg nogle artikler om jeres begivenhed og læs dem.

2. Prøv at bladre lidt rundt i aviserne

- Skriv overskriften ned, på de artikler der handler om den kolde krig.
- Kan I se, hvem artiklen "holdt med" (USA eller Sovjet). Hvordan ses det?
- udvælg nogle artikler og læs dem.

3. Få et indtryk

- Er der artikler/reklamer/andet, der overrasker, eller som I synes er lidt sjove? Hvilke?
- Tal om avisen - hvilken slags artikler er der mange af? Reklamerne? Layoutet? Hvad er den største forskel fra aviserne i dag?

MYNDIGHEDER OG TALER

I elevark 11 skal du arbejde med en tale af Hans Hedtoft, der var statsminister i Danmark fra 1947-1950 og igen fra 1953-1955. I denne tale fortæller han om Atlantpagten. Du skal derfor først skabe overblik over, hvad begrebet "Atlantpagten" dækker over.

Gå på www.faktalink.dk og læs om Atlantpagten/NATOS historie og baggrund. Udfyld herefter historie-ordkendskabskortet.

HISTORIE-ORDKENDSKABSKORT

Definition...

Det er ikke...

Atlantpagten

Tidsafgrænsning...

Start:

Slut:

Hvad kendetegner...

MYNDIGHEDER OG TALER

Se Hans Hedtofts tale 1. maj 1949.

<http://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:508711f2860d9a3e50ac48b4>

Svar skriftligt på disse spørgsmål ¹:

1. Hvad handler talen om?
2. Hvorfor er vi ifølge Hans Hedtoft tvunget til at 'søge sikkerhed i fællesskabet sammen med de andre demokratier'?
3. Hvad menes med 'Netop med de erfaringer vi gjorde under besættelsen'?
4. Hvad er Hedtofts ønske?
5. Læs "grundmodel til at opbygge en tale". Overholder Hans Hedtoft denne model?
6. Synes du, at han lykkedes med sit budskab? Begrund.

Grundmodel til at opbygge en god tale ²:

1. Begyndelsen skal fange folks opmærksomhed og få dem til at føle, at emnet for din tale er relevant for dem. Beskriv et problem, der har indflydelse på dem. Tal om det, de er optaget af. Stil fx et spørgsmål, eller beskriv en sigende situation. Når du har fanget folks opmærksomhed, kan du eventuelt fortælle, hvad du kommer ind på i talen, så folk får et overblik over talens indhold: "I det følgende vil jeg tale om tre ting. For det første ..."
2. Dernæst taler du sagligt og "objektivt" om sagen. Det er vigtigt, at tilhørerne føler, at du er fair og neutral. Det skaber tillid. Derfor skal du klart adskille dine egne holdninger fra din sag. Denne del af din tale kan bestå af statistikker, fakta, iagttagelser, personlige oplevelser og levende beskrivelser af din sag.
3. Først nu begynder du at argumentere. Det vil sige, at du giver grunde til, hvorfor folk skal mene det samme som dig og løse problemet, som du foreslår. ("Men hvorfor er det et problem? Jo, det er det fordi ...").
4. I talens slutning opsummerer du din påstand og slår den fast, gerne i et billedrigt sprog, som gør det let at huske din påstand.

¹ Arbejdsspørgsmålene er hentet fra: http://www.dr.dk/skole/Historie/golden_days/den_kolde_krig/Opgaver/Elevopgaver_den_kolde_krig.htm

² Grundmodellen er bearbejdet med udgangspunkt i denne model: <http://www.talerbloggen.dk/praktiske-raad/hvordan-skriver-du-en-sterk-tale>